

Sygn. akt III AUa 1445/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 czerwca 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Daria Stanek
Sędziowie:	SA Grażyna Czyżak SA Lucyna Ramlo

po rozpoznaniu w dniu 23 czerwca 2020 r. w Gdańsku na posiedzeniu niejawnym

sprawy D. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o składki na ubezpieczenie zdrowotne

na skutek apelacji D. J.

od wyroku Sądu Okręgowego w Słupsku , V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 10 lipca 2018r., sygn. akt VU 592/17

1. oddala apelację.
2. zmienia zaskarżony wyrok w pkt II i odstępuje od obciążenia ubezpieczonej obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego strony pozwanej.

SSA Daria Stanek SSA Grażyna Czyżak SSA Lucyna Ramlo

Sygn.akt III AUa 1445/18

UZASADNIENIE

D. J. odwołała się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 21 czerwca 2017r., którą to decyzją organ rentowy wskazał, iż ubezpieczona jest dłużnikiem ZUS z tytułu niepłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Pozwany organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania i zwrot kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy w Słupsku V Wydział pracy wyrokiem z dnia 10 lipca 2018r. oddalił odwołanie oraz zasądził od D. J. na rzecz organu rentowego kwotę 3.600 (trzy tysiące sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd I instancji ustalił, iż D. J. Figurowała w ewidencji jako osoba prowadząca działalność gospodarczą (...) od 1 stycznia 1995r. do 30 grudnia 2007r. Prezes NFZ decyzją z 24 lipca 2014r. utrzymał w mocy decyzję Dyrektora (...) Oddziału Wojewódzkiego (...) w G. 3 stycznia 2014r. o podleganiu ubezpieczonej obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu od 1 stycznia 1999r. do 29 grudnia 2007r. WSA w Warszawie wyrokiem z dnia 2 lipca 2015r. VI SA/WA 3496/14 – oddalił skargę złożoną przez ubezpieczoną, wyrok jest prawomocny.

Wniosek ubezpieczonej o umorzenie należności składkowych został rozpoznany decyzją ZUS z 18 lutego 2015r., a w dniu 15 września 2017r. podpisano umowę o rozłożeniu zaległości na raty. Sąd Okręgowy ustalił, iż w sprawie nie doszło do przedawnienia składek, albowiem nie upłynęło 10 lat od terminu, a wcześniejsze za okres od stycznia 1991r. do stycznia 2005r. są już przedawnione. W sprawie okres przedawnienia został wydłużony przez postępowanie administracyjne przed WSA od 8 lutego 2013r. do 7 lutego 2015r. - art. 24 ust.5e sus.

Zdaniem Sądu Okręgowego fakt pobierania przez skarżącą renty nie uchyla obowiązku w zakresie ubezpieczenia społecznego z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. Art. 2 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 18 grudnia 1975r. o ubezpieczeniu społecznych osób prowadzących działalność gospodarczą oraz ich rodzin utracił moc z dniem 1 stycznia 1999r.

ZUS jako organ pobierający składkę na ubezpieczenie zdrowotne mógł zatem wydać sporną decyzję. Wobec powyższego sąd w pkt I orzekł na mocy 477/14/§1 kpc.

O kosztach procesu orzekł jak w pkt II na mocy art. 98§1 i 3 kpc, art. 99 oraz 108 §1 kpc.

Apelację od powyższego wyroku wywiodła D. J. zarzucając:

- naruszenie przepisów art. 48 i 49 kpc poprzez orzekanie w sprawie przez znaną Jej Panią Sędzię, skoro przez 20 lat pracowała w archiwum i bibliotece sądowej;
- naruszenie przepisów poprzez nieuznanie, iż organ rentowy powinien być już 1 stycznia 1999r. wszcząć z urzędu postępowanie wobec niej,
- błędne uznanie przez sąd, iż skarżąca winna znać się na przepisach prawnych,
- niewłaściwe określenie przez sąd przedmiotu sprawy i obciążenie jej kosztami procesu.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja D. J., po przeprowadzeniu przez Sąd II instancji w trybie art. 382 kpc postępowania dowodowego uzupełniającego nie zasługuje na uwzględnienie.

Po pierwsze należy wskazać, iż Sąd II i instancji w pełni akceptuje ustalenia faktyczne i prawne dokonane przez Sąd Okręgowy w sprawie.

Co istotne w sprawie, to fakt bezsporny prowadzenia przez D. J. w okresie od 1 stycznia 1995r. do 30 grudnia 2007r. działalności gospodarczej. W równoległym okresie, bo od 3. grudnia 1987r. do 5 grudnia 2013r. ubezpieczona pobierała rentę, a od 6 grudnia 2013r. emeryturę. Od dnia 24 października 2005r. ma ustalony lekki stopień niepełnosprawności, umiarkowany dopiero od 2 lutego 2011r. (k.118,121 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał na żądanie sądu wysokość renty ubezpieczonej w latach 2005-2007 – k.149, 150 i 148 a.s.

Sporne podleganie przez ubezpieczoną obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu, jak trafnie zauważył sąd I instancji zostało prawomocnie przesądzone wyrokiem WSA VI SA/Wa 3496/14 z dnia 2 lipca 2015r. Sporna zatem

pozostała wyłącznie już kwestia wysokości i obowiązku uiszczenia składek na to ubezpieczenia za okres sporny luty 2005 do grudnia 2007r. Rację ma sąd I instancji, iż w sprawie nie doszło do przedawnienia zaległości składkowej, skoro termin 10 letni został zawieszony najpierw przez NFZ od 08.02.2013r. do 07.02.2015r , a następnie postępowanie abolicyjne od 15 stycznia 2015r. do 24.03.2015r. – art. 24 ust.5e sus.

Art. 82 ust.9 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U.2017.1938) w brzmieniu obowiązującym dla okresu spornego stanowił, iż składka na ubezpieczenie zdrowotne nie jest opłacana przez osobę zaliczoną do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, o ile osoba ta uzyskuje przychodu w wysokości nieprzekraczającej miesięcznie 50% kwoty najniższej emerytury. Z uwagi na okoliczność, iż ubezpieczona w spornym okresie legitymowała się lekkim stopniem niepełnosprawności nie może skorzystać z dyspozycji niniejszego przepisu. Jednakże, co umknęło uwadze sądu I instancji, zgodnie z art. 82 ust.8 ww. ustawy składka na ubezpieczenie zdrowotne nie jest opłacana przez osobę, której świadczenie emerytalne lub rentowe nie przekracza miesięcznie kwoty minimalnego wynagrodzenia, od tytułu do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, o którym mowa a w art. 66 ust.1.pkt1 lit c (czyli przypis własny - działalności gospodarczej, jak u skarżącej), w przypadku gdy osoba ta: 1/ uzyskuje dodatkowe przychody z tego tytułu w wysokości nieprzekraczającej miesięcznie 50% kwoty najniższej emerytury. Na tę okoliczność wprost wskazał już w swoim wyroku WSA w Warszawie. Brak poczynionych w sprawie ustaleń w tym zakresie przez Sad okręgowy obligował sąd apelacyjny do uzupełnienia postępowania dowodowego wobec treści art. 382 kpc.

Sąd uzyskał dowody na wysokość renty uzyskiwanej przez D. J. w spornym okresie. Na k. 208 a.s. znajduje się wskazanie pozwanego:

- od 01.01.2005r. D. J. do 29.02.2006r. pobierała rentę w wysokości 432,74 złotych miesięcznie,
- od 01.03.2006r. do 31.12.2007r. – 459,57 złotych miesięcznie.

W tym okresie kwota minimalnego wynagrodzenia wynosiła :

- w roku 2005 – 849 zł miesięcznie,
- w roku 2006 - 899,10 zł miesięcznie
- w roku 2007 – 936 złotych miesięcznie.

Tym samym w całym spornym okresie świadczenie rentowe ubezpieczanej było niższe od minimalnego wynagrodzenia miesięcznego w tym samym okresie.

Do ustalenia pozostało zatem dalsze ustalenie sądu, czy w spornym okresie dodatkowe przychody ubezpieczonej ze stosunku pracy, zlecenia i działalności gospodarczej łącznie były niższe od 50% kwot najniższej emerytury z tego okresu, która wynosiła :

- r roku 2005 do 28 lutego 2006r. – 282,29 złote,
- od 1 marca 2006r., do 31 grudnia 2007r. – 298,73 złote. (k. 208 a.s.).

Sąd szczegółowo ustalał w oparciu o zaświadczenia urzędu skarbowego w S. jak można wyliczyć miesięczne przychody ubezpieczonej. Ostatecznie Sąd II instancji zobowiązał ZUS do hipotetycznego wyliczenia, czy miesięczne przychody ubezpieczonej nie przekraczają wyżej wskazanej kwoty, przyjmując, iż przychody te to iloraz przychodu wynikającego z zaświadczenia Urzędu Skarbowego z 18 grudnia 2019r. podzielonego przez 12 miesięcy w roku, uznając, iż takie uśrednienie miesięcznego przychodu będzie sprawiedliwe w sprawie. Wyliczona wysokość przychodu ubezpieczonej w taki sposób daje kwoty: w roku 2005 – 595,83 złote miesięcznie, - w roku 2006 – 675 złotych miesięcznie – w roku 2007 - 658,33 złotych miesięcznie. Te ustalenia w ocenie sądu II instancji wskazały, iż mimo, że kwoty dodatkowego przychodu uzyskiwanego przez D. J. nie są wysokie, to jednak w całym okresie są wyższe od 50% kwoty najniższej

emerytury w tym samym okresie. To ustalenie faktyczne wskazuje jednoznacznie zatem na niemożność skorzystania z dyspozycji przepisu art. 82 ust. 8 op.cit. ustawy o świadczeniach z opieki zdrowotnej...

Nie zasługuje na uwzględnienie zarzut D. J. odnośnie stronniczości sędziego prowadzącego niniejsze postępowania przed Sadem okręgowym. Sama okoliczność pracy skarżącej w sądzie okręgowym w Słupsku nie jest równoznaczna z taką relacją zachodzącą pomiędzy Nią a sędzią, aby była sędzia była ustawowo wyłączona od prowadzenia sprawy, albo była stronnicza w jakikolwiek sposób, co wprost wynikało ze sposobu procedowania.

Reasumując, z braku tak procesowych, jak i prawnomaterialnych podstaw dla uwzględnienia apelacji, Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku na mocy art. 385 kpc w pkt 1.

W pkt 2 sąd uwzględnił zażalenie ubezpieczonej na pkt II wyroku i zwolnił Ją z obowiązku ponoszenia kosztów procesu przegranej sprawy mając na uwadze treść art. 102 kpc i wysokość świadczeń emerytalnych D. J., Jej stan zdrowia, fakt nieprowadzenia już żadnej dodatkowej działalności gospodarczej poza świadczeniem emerytalnym.

SSA Daria Stanek SSA Grażyna Czyżak SSA Lucyna Ramlo